

**Opinia na temat zgodności z przepisami o ochronie środowiska
raportu o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia pn.
„Adaptacja części istniejących budynków na ubojnię bydła
w Ropicy Górnej na działce nr 417/6”**

- I.** Przedmiotem analizy jest raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia pn. „Adaptacja części istniejących budynków na ubojnię bydła w Ropicy Górnej na działce nr 417/6” (dalej zwany: raportem). W toku formułowania niniejszej opinii uwzględniono również pismo Gminy Sękowa do Inwestora z dnia 31.05.2010 r. oraz jego odpowiedź z dnia 28.06.2010 r., której elementem było pismo autora raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko z dnia 25.06.2010 r.
- II.** Raport został opracowany na potrzeby postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych. Dokument stanowi przedmiot konsultacji społecznych i uzgodnień z organami biorącymi udział w procedurze oceny oddziaływania na środowisko.
- III.** Część tekstowa raportu, bez dodatkowych załączników, obejmuje 80 stron. Jest on datowany na maj 2010 r. Raport jest firmowany przez Pracownię Projektową „plus EKOEKSPERT” z Nowego Sącza.
- IV.** Celem niniejszej opinii jest wskazanie, czy zawartość raportu jest zgodna z przepisami:
- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziela społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
 - dyrektywy 85/337/EWG w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska.

V. Raport nie odnosi się do ustaleń wynikających ze strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentów, z których wynika realizacja przedsięwzięcia. Pomija także ustalenia o charakterze ekorozwojowym, które wynikają z dokumentów strategicznych i planistycznych. W szczególności należy odnotować brak odniesienia do dokumentów dotyczących zagospodarowania przestrzennego oraz ochrony środowiska. Uchybienie to spowodowało, że raport nie uwzględnia chociażby czterech istotnych przesłanek wynikających z uchwały nr XVII/112/2004 Rady Gminy Sękowa z dnia 26 listopad 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sękowa (powszechnie dostępnej w internecie, na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Sękowa¹):

- § 6 pkt 2.2.: „Na terenie objętym planem zakazuje się: (...) 2) lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w ust. 1 pkt 1, z wyjątkiem inwestycji infrastruktury technicznej, obiektów gospodarki wodno-ściekowej, inwestycji turystyczno-rekreacyjnych i urządzeń ich obsługi oraz inwestycji celu publicznego”;
- § 16 pkt 2.2.1): „(...) Do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnych i oczyszczalni ścieków obowiązuje gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach okresowo wybieralnych z wywozem fekali na oczyszczalnię w Sękowej i Gorlicach, (za wyjątkiem terenów położonych w zasięgu wody $Q = 1\%$). Dla obiektów wytwarzających ścieki o parametrach przekraczających dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń obowiązuje realizacja urządzeń redukujących te zanieczyszczenia przed wprowadzeniem do kanalizacji sanitarnej lub zbiornika szczelnego”;
- § 16 pkt 2.2.2): „Ścieki opadowe z powierzchni utwardzonych (placów postojowych, manewrowych, parkingów i stacji paliw) mogą być odprowadzane kanalizacją opadową do odbiornika wyłącznie po oczyszczeniu z frakcji stałych i zanieczyszczeń ropopochodnych”;
- § 19, Dział B, Ropica Górna: „3.1. P 3 – Tereny przemysłowe i usługowo-produkcyjne z dopuszczeniem obsługi techniczno-gospodarczej gminy i wsi z zastrzeżeniem jak w § 6 ust.5. Stolarnia, warsztaty, garaże i magazyny RSP. Adaptacja z warunkiem uporządkowania działki i oraz zabezpieczenia

¹ http://www.wrotamalopolski.pl/revisionView.htm?par=BE528FC7-C1AB-4BDD-AA78-09B2036716E3.htm%3fNRHISTORICALTIME%3d38824%2c3713123032%26NRMODE%3dUnpublished%26WBCMODE%3dPresentationUnpublishedPreview%26nr_emit%3dView

przeciwpowodziowego. Możliwość realizacji kontenerowej stacji paliw płynnych z dystrybucją paliw gazowych LPG- pod warunkiem uzgodnienia dojazdu do stacji z zarządem dróg wojewódzkich. Podział fizyczny terenu na poszczególne funkcje (podział geodezyjny) wymaga opinii GKUA”.

Niezbędnym jest odniesienie zamierzeń projektowych planowanego przedsięwzięcia do wymagań wynikających z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP). W tym miejscu należy wskazać, że dla potrzeb raportu jednym z kluczowych punktów odniesienia powinien być właśnie MPZP. Oparcie się na samym wypisie i wyrysie z MPZP jest przesłanką potwierdzającą tezę, że raport nie uwzględnia w wystarczający sposób uwarunkowań strategicznych i ekorozwojowych.

Wyjaśnienia wymaga kwestia odprowadzania wód opadowych i roztopowych do środowiska oraz ścieków przemysłowych do zbiornika gromadzącego ścieki. Według treści raportu: 1) wody opadowe i roztopowe z zanieczyszczonych części terenu zakładu mają być odprowadzane do środowiska bez odpowiedniego podczyszczenia, 2) ścieki technologiczne mają trafiać do zbiornika gromadzącego ścieki bez uprzedniego podczyszczenia.

Ponadto, wyjaśnienia wymaga kwestia lokalizacji inwestycji jako takiej. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie dopuszcza lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, nie uzależniając tego zakazu od wyników oceny oddziaływania na środowisko (tak jak to jest w przypadku rozporządzenia o obszarze chronionego krajobrazu).

Powyższe kwestie rodzą uzasadnione wątpliwości co do tego, czy realizacja przedsięwzięcia jest zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Brak tej zgodności z góry dyskwalifikuje możliwość realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia.

VI. Raport przedstawia analizę aerosanitarną i akustyczną, która jest wystarczająca pod względem opisu oddziaływań bezpośrednich. Nie odnosi się natomiast do oddziaływań o charakterze pośrednim i wtórnym, które wiążą się z dojazdami pojazdów do ubojni (transport surowców i pracowników, dystrybucja produktów finalnych). Podobne zastrzeżenia wzbudza brak analizy skutków związanych ze stosowaniem nawozów naturalnych oraz brak analizy oddziaływań (oceny skutków) związanych z odprowadzaniem zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych do wód Sękówki.

Wymóg przeanalizowania tych aspektów wynika wprost z prawomocnego (i niezaskarżonego przez Inwestora) postanowienia Wójta Gminy Sękowa z dnia 21.01.2010 r., w którym określono minimalny zakres zagadnień koniecznych do omówienia w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Omawiając aspekt oddziaływań wtórnych, nie sposób pominąć zagadnień związanych z koniecznością udzielenia odpowiedzi na pytanie: czy powstanie ubojni wpłynie (a jeśli już – to jak) na intensyfikację produkcji rolnej (spowodowanej dążeniem do zaspokojenia zwiększonego popytu na surowce) w okolicy przedsięwzięcia. Tym samym zaś po raz kolejny należy wskazać na zasadność uwzględnienia w raporcie uwarunkowań strategicznych – w tym m.in. związanych z lokalnym rozwojem gospodarki i przemysłu, ale i z ochroną środowiska, rozwojem turystyki, itp.

VII. Analiza oddziaływań odorowych przedstawiona przez Inwestora ma charakter wystarczający jak dla skali omawianego przedsięwzięcia i w sposób merytorycznie uzasadniony prognozuje brak znaczących oddziaływań odorowych – choć należy zwrócić uwagę na fakt, iż nie odnosi się ona do emisji niezorganizowanej, której nie uwzględniono w obliczeniach rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Również analiza związana z wytwarzaniem odpadów jest przedstawiona wystarczająco solidnie jak dla tego etapu pozyskiwania uzgodnień formalno – prawnych. Jak wskazano wcześniej – nie można mieć także poważnych zarzutów wobec analizy akustycznych i aerosanitarnych oddziaływań bezpośrednich.

VIII. W raporcie w wystarczający sposób przedstawiono analizę oddziaływań skumulowanych, wskazując na inne źródła generujące oddziaływania oraz wykazując, że oddziaływania te nie będą się kumulować z ubojnią będącą przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko.

IX. Analiza zagrożeń sanitarnych została przedstawiona w sposób z pewnością nie wyczerpujący tematu, niemniej przyjęty w raporcie stopień szczegółowości można uznać za wystarczający dla przedsięwzięcia o tej skali, co omawiana ubojnia. Biorąc pod uwagę wielkość przedsięwzięcia oraz planowane rozwiązania techniczne, zagrożenie sanitarne można uznać za minimalne jak dla tego typu przedsięwzięć.

X. Postanowienie Wójta Gminy Sękowa określające zakres raportu zobowiązywało Inwestora również do rozpatrzenia alternatywnych wariantów realizacji przedsięwzięcia. W przedstawionej przez Inwestora dokumentacji przedstawiono jedynie wariant podstawowy oraz wariant zerowy. Wariant polegający na innej lokalizacji inwestycji przeprowadzono wyjątkowo ogólnikowo, nie odnosi się on bowiem do konkretnej alternatywy lokalizacji, lecz skupia się na uzasadnieniu faktu że alternatywna lokalizacja jest niekorzystna ze względów środowiskowych i gospodarczych. Nie przedstawiono w dokumencie także innych wariantów związanych np. z trybem funkcjonowania przedsięwzięcia lub ze sposobem zagospodarowania ścieków (w tym: wód opadowych i roztopowych).

W przedstawionych przez Inwestora dokumentach celnie stwierdzono, że w wielu przypadkach analiza wariantów alternatywnych wydaje się nie mieć racjonalnego uzasadnienia. W tym jednak przypadku należy mieć na uwadze fakt, że Inwestor zgodził się na jej przeprowadzenie - poprzez fakt przyjęcia i niezaskarżenia postanowienia Wójta Gminy Sękowa, w którym stwierdzono obowiązek przeprowadzenia tego typu analizy. Ponadto, konieczność zbadania alternatywnych rozwiązań wynika również z tego, że zgodność planowanego przedsięwzięcia (w kształcie przedstawionym przez Inwestora) z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego jest co najmniej wątpliwa.

XI. Jednym z kluczowych mankamentów raportu jest brak analizy oddziaływania na przyrodę obszarów Natura 2000 (według raportu: są one położone 20 m od granic działki, na terenie której ma być eksploatowane przedsięwzięcie będące przedmiotem OOS), na przyrodę Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz na poszczególne gatunki roślin i zwierząt. Raport nie identyfikuje uwarunkowań przyrodniczych w rejonie przedsięwzięcia (siedlisk, gatunków, struktur przyrodniczych), nie przedstawia możliwych scenariuszy (i dróg) narażenia oraz nie przedstawia możliwych skutków oddziaływania przedsięwzięcia (zarówno bezpośrednich, jak i tych o charakterze pośrednim i wtórnym). Raport wydaje się nie dostrzegać możliwości zajścia interakcji pomiędzy różnymi aspektami funkcjonowania ubojni (transport samochodowy, gromadzenie i odprowadzanie ścieków, stosowanie nawozów naturalnych wytworzonych wskutek eksploatacji przedsięwzięcia i in.) a ewentualnym oddziaływaniem na przyrodę. Oddziaływanie przedsięwzięcia na przyrodę nie jest zależne jedynie od zasięgu zorganizowanej emisji zanieczyszczeń gazowych oraz emisji hałasu – nie jest zatem uzasadnione twierdzenie autorów raportu (wyrażone w piśmie z 25.06.2010 r.), iż

„przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi metodykami obliczenia i analizy wykazały, że przewidywany zakres oddziaływania przedsięwzięcia nie obejmuje ww. obszarów, więc dalsze dywagacje na ten temat nie mają racji bytu”.

XII. Raport nie dokonuje pełnej oceny funkcjonowania przedsięwzięcia na dobra materialne. Powinien on m.in. dać odpowiedź na to, jak istnienie ubojni wpłynie nie tylko na zabytki (których w tym przypadku nie stwierdzono w rejonie przedsięwzięcia), ale i np. na wartość nieruchomości (to także są dobra materialne) znajdujących się w sąsiedztwie.

XIII. Raport nie przedstawia kluczowych zagadnień w odpowiedniej graficznej formie. W szczególności należy wskazać brak mapy, na której wyraźnie byłyby oznaczone poszczególne elementy infrastrukturalne (kanalizacja deszczowa, sanitarna i technologiczna; zbiorniki do gromadzenia nawozów i nieczystości ciekłych; emitory zanieczyszczeń gazowych; źródła emisji niezorganizowanej). Brak ten uniemożliwia pełną weryfikację przedstawionych w raporcie zapewnień o bezpieczeństwie przedsięwzięcia dla środowiska wodnego i gruntowo – wodnego.

XIV. W świetle powyższego należy uznać, że raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko nie jest zgodny z wymaganiami przepisów o ochronie środowiska, o których mowa w pkt. II niniejszej opinii, a w szczególności:

- nie jest zgodny z załącznikiem IV dyrektywy 85/337/EWG w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska,
- nie jest zgodny z art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziela społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym, nie stanowi on rzetelnej podstawy do wydania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, gdyż byłoby to sprzeczne z przepisami prawa o postępowaniu administracyjnym oraz przepisami o ochronie środowiska. Raport nie jest wyczerpującym materiałem dowodowym, na którym mógłby się oprzeć organ administracji publicznej chcąc wypełnić przesłanki art. 7 i 77 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Autor niniejszej opinii nie podejmuje polemiki z autorem raportu na temat prawnej podstawy żądania organu administracji do udzielenia wyjaśnień inwestora w związku ze wskazanymi przez organ wątpliwościami (w piśmie z dnia 25.06.2010 r. autor raportu wyraził wątpliwość co do podstawy takich żądań). Niemniej, należy przywołać wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 31 marca 2009 r. (sygn. akt II OSK 433/08, LEX nr 525848), w którym stwierdzono: „Pominięcie aspektu środowiskowego poprzez brak rozważenia realizacji innych wariantów ze wskazaniem wpływu na środowisko, a także brak dostatecznego odniesienia się do kwestii oddziaływań skumulowanych oznacza, iż raport w tym zakresie nie może zostać uznany za spełniający wymogi ustawy Prawo ochrony środowiska. W konsekwencji raport taki nie może stanowić podstawy do wydania decyzji w przedmiocie środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia”. Ponadto, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi w wyroku z dnia 29 stycznia 2009 r. (sygn. akt II SA/Łd 732/08, LEX nr 487500) wskazał, co następuje: „W postępowaniu dotyczącym oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia waga dokumentu jakim jest raport, jest niebagatelna, jako że stanowi on podstawowy dokument, na którym opiera się organ wydając decyzję rozstrzygającą o istocie sprawy. Tym samym więc raport winien być rzetelny, spójny i być wolny od niejasności i nieścisłości. Zaaprobowanie przez organ raportu zawierającego którąkolwiek z wymienionych wad i nie podjęcie próby wyeliminowania wadliwości stanowi naruszenie przepisów postępowania w stopniu znacznym, mogącym mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia”.

Wobec powyższego, niezbędnym jest ujęcie w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko następujących kwestii:

- 1) odniesienie do uwarunkowań strategicznych i ekorozwojowych, wynikających z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, strategii rozwoju, programów ochrony środowiska, itp.;
- 2) przedstawienie analizy przyrodniczej: opis uwarunkowań przyrodniczych w rejonie realizacji przedsięwzięcia, określenia możliwych rodzajów i scenariuszy oddziaływań, oszacowanie skutków, zaproponowanie rozwiązań eliminujących i minimalizujących negatywne oddziaływania,
- 3) przedstawienie skonkretyzowanej analizy wariantów alternatywnych;

- 4) przedstawienie oddziaływań wtórnych i pośrednich dla następujących komponentów środowiska: przyroda, wody powierzchniowe, powietrze, stan akustyczny, rozwój lojalny;
- 5) przedstawienie analizy oddziaływania przedsięwzięcia na dobra materialne z uwzględnieniem wartości nieruchomości znajdujących się w sąsiedztwie;
- 6) przedstawienie mapy szczegółowo przedstawiającej infrastrukturalne uzbrojenie działki oraz miejsca emisji zanieczyszczeń.

Należy również uwzględnić fakt, że w przypadku stwierdzenia braku zgodności przedsięwzięcia z zapisami MPZP, uzupełnianie raportu o powyższe kwestie będzie bezcelowe, bowiem wobec braku takiej zgodności możliwym jest wydanie decyzji negatywnej dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

Krzysztof Okrasiński

Opinię sporządził:

mgr inż. Krzysztof Okrasiński, absolwent studiów ochrony środowiska na Uniwersytecie Wrocławskim oraz inżynierii środowiska na Politechnice Wrocławskiej. Autor dokumentacji środowiskowych i artykułów publikowanych w prasie branżowej. Trener prowadzący szkolenia w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i gospodarki odpadami. W przeszłości - pracownik Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Dolnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz firm konsultingowych specjalizujących się w ocenach oddziaływania na środowisko. Obecnie – ekspert zewnętrzny oceniający przygotowanie projektów pod kątem zgodności z przepisami środowiskowymi, pracownik stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody we Wrocławiu.